

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Τα φετινά θέματα των Λατινικών είναι διατυπωμένα με σαφήνεια αλλά μπορούν να χαρακτηριστούν σχετικά απαιτητικά για τα δεδομένα των τελευταίων ετών. Δόθηκαν αποσπάσματα από τα κείμενα 24 και 39. Η μετάφραση που ζητήθηκε δεν παρουσίαζε δυσκολίες. Ωστόσο, το κείμενο 39 δεν έχει ζητηθεί ποτέ μετά το σύστημα των Δεσμών. Οι υποψήφιοι έπρεπε να είναι προσεκτικοί στην εκφώνηση, καθώς ζητήθηκαν συγκεκριμένα χωρία των προαναφερθέντων αποσπασμάτων. Η ερώτηση εισαγωγής (B1) ήταν κλειστού τύπου (με τη μορφή σωστού-λάθους) χωρίς να παρουσιάζει προβλήματα. Την ίδια ευκολία παρουσίαζε και το ερώτημα (B2) που σχετίζεται με την ετυμολογία των λέξεων (αντιστοίχιση τύπων). Οι ασκήσεις γραμματικής (Θέμα Γ) κάλυπταν ένα μεγάλο μέρος της εξεταστέας ύλης και εκτός από τις τυπικές ασκήσεις, ζητήθηκε και φέτος από τους μαθητές να εντοπίσουν από συγκεκριμένο χωρίο τρεις τύπους αποθετικών ρημάτων και έπειτα να γράψουν τον ζητούμενο τύπο (Γ2α). Τέλος, οι ασκήσεις του συντακτικού (Θέμα Δ) ήταν απαιτητικές και για καλά προετοιμασμένους υποψηφίους. Πέρα από την συνηθισμένη άσκηση της συντακτικής αναγνώρισης των όρων, ζητήθηκαν τρία παραδείγματα μετατροπής πλαγίου λόγου σε ευθύ εκ των οποίων τα δύο ήταν πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις. Οι καλά προετοιμασμένοι και προσεκτικοί μαθητές μπορούν να πετύχουν υψηλές επιδόσεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1.

Μάθε τώρα τι έκανε αργότερα ο Νασικός. Μετά από λίγες μέρες, όταν ο Ένιος είχε έρθει στον Νασικά και τον ζητούσε από την πόρτα, ο Νασικός φώναξε δυνατά

ότι δεν ήταν στο σπίτι, αν και ήταν στο σπίτι. Τότε ο Έννιος αγανακτισμένος επειδή ο Νασικός τόσο φανερά ψευδόταν είπε: «Τι λοιπόν; Εγώ δεν αναγνωρίζω τη φωνή σου;» Θέλεις μήπως να μάθεις τι (του) απάντησε ο Νασικός;

Ούτε η φτώχεια ούτε η θλίψη/ λύπη εμποδίζει τον σοφό, ούτε αυτά τα πράγματα, τα οποία βγάζουν από τον δρόμο τους άπειρους και τους γκρεμοτσακίζουν (σπρώχνουν/ρίχνουν με το κεφάλι στον γκρεμό όσους δεν έχουν πείρα). Εσύ νομίζεις ότι αυτός καταβάλλεται από τις συμφορές; (Αντίθετα), τις χρησιμοποιεί! Ο Φειδίας δεν ήξερε να φτιάχνει αγάλματα μόνο από ελεφαντόδοτο, έκανε επίσης (και) από χαλκό. Εάν έδινες σε εκείνον μάρμαρο, εάν (έδινες σε εκείνον) ευτελέστερο (ή πιο ταπεινό) υλικό, θα έκανε τέτοιο (άγαλμα), το οποίο θα μπορούσε να γίνει άριστο από εκείνο (το υλικό).

B1.

1. Σωστή
2. Λανθασμένη
3. Σωστή
4. Σωστή
5. Λανθασμένη

B2.

- 1.δ
- 2.α
- 3.β
- 4.ε
- 5.ζ

Γ1.

diei
apertius, apertissime
vorum tuorum
impudenti
ego ipse
ebur
simulacrum
vilem, vilissimam
talia
melius
eorundem

Γ2α.

indignatus: indignans
mentiebatur: mentiens
Utitur: utens

Γ2β.

acceptu
fac
veniendo
exclamemus
creditum
acturus es
putari
sci(v)isse
possit

Δ1α.

diebus: αφαιρετική οργανική του μέτρου ή της διαφοράς στο *post se:* υποκείμενο του απαρεμφάτου *non esse*, ταυτοπροσωπία, άμεση ή ευθεία αυτοπάθεια και λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου

ancillae: έμμεσο αντικείμενο του ρήματος *credidi*, σε δοτική

malis: απρόθετη αφαιρετική του ποιητικού αιτίου (λόγω του απαρεμφάτου *premi*, που είναι τύπος της παθητικής φωνής. Επιλέγεται απρόθετη αφαιρετική, γιατί πρόκειται για άψυχο ον)

ex aere: εμπρόθετος προσδιορισμός της ύλης στο ρήμα *faciebat*

Δ1β.

Δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντέλικου (*obtulisses*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *fecisset* της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, υποτακτική υπερσυντέλικου. Ο υποθετικός λόγος ανήκει στο β' είδος και εκφράζει το αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν.

Δομή υποθετικού λόγου

Υπόθεση: *Si marmor illi obtulisses* (Υποτακτική Υπερσυντελικού)

Απόδοση: *fecisset tale* (Υποτακτική Υπερσυντελικού)

Β' είδος, το αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν

Μετατροπή:

Υπόθεση: *Si marmor illi obferras (offeras)* (Υποτακτική Ενεστώτα)

Απόδοση: *faciat tale* (Υποτακτική Ενεστώτα)

Δ2α.

i. *Quid postea Nasica fecit?*

ii. *Ego domi non sum.*

iii. *Quid Nasica respondit?*

Δ2β.

Sapiens nec paupertate nec dolore prohibetur, nec eis/iis/is rebus, quibus imperiti avertuntur.